

ҚАЗАҚ ТІЛІ

Келешекке - көмес біліммен

ТІЛ МЕРЕЙІ – ЕЛ МЕРЕЙІ

Халықаралық «Қазақ тілі»
қоғамы Павлодар
облыстық ұйымына
20 жыл

Павлодар 2010

ТІЛГЕ ҚҰРМЕТ – ЕЛГЕ ҚҰРМЕТ

(Облыс орталығы Павлодар қаласында және С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық Ұйымының 20 жылдығына арналған іс-шаралардан деректі ақпарат)

*«Біткен істің басына,
иесі келер қасына»*

(Халық нақылы)

Қазақстан Республикасы Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамдық бірлестігі 1989 жылдың 22 қыркүйегінде өмірге келген еді. Ел өміріндегі осы елеулі оқиғаның 20 жылдығы өткен жылы Астана қаласында арнайы өткізілген «...» атаулы Конференцияда атап өтілді. Оған Павлодар облыстық тілдерді дамыту жөніндегі басқармасының бастығы Т.Ш.Әбілқасымов, «Ана тілі» орталығының директоры Ж.Н.Жәмінов және «Қазақ тілі» қоғамдық ұйымының басқарма төрағасы М.М.Әбдірахманов делегат ретінде қатысты. М.Әбдірахмановтың Конференцияда сөйлеген сөзі Қоғам ұнпарағы *«Қазақ елі»* газетінің өткен жылғы №29-30 санында «Бірлік тілі – тірлік үні» деген атаумен жарық көрді. Жыл барысында аймақтарда, солардың ішінде біздің өлкемізде де Қоғамның Мерейлі жылына арналған біршама іс-шаралар тындырылды.

Нақтылап айтар болсақ, Облыстық тіл басқармасының ынталандыруымен екі мәрте «дөңгелек үстел» ұйымдастырылып, Қоғам белсенділері кейінгі жылдары жарық көрген академиялық қазақша-орысша сөздіктермен, қазақ тілінің түсіндірме, орфографиялық, орфоэпиялық және басқа оқу-әдістемелік құралдарымен марапатталды. Мемлекеттік тілді әрі қарай дамытып, қолдану аясын кеңейтуге арналған іс-шаралардың дені осы Мерейлі жылды жас ұрпақтың жадында қалдырып, олардың қазақ тіліне деген құрметін баулып, оны оқып-үйренуге құштарлығын арттыруға бағышталды.

Мерейлі жылдың басты мерекесіне 2009 жылғы 24 қыркүйекте *«Қазақстанның болашағы – қазақ тілінде!»* деген девизбен өткізілген Қазақстан халқы Ассамблеясының Павлодар бөлімшесіндегі ұлттық-мәдени орталықтардың жыл сайынғы дәстүрлі фестивалін жатқызуға болады. Онда Қоғамның аймақтық Ұйымының өткен уақыт аралығында жүріп өткен жолы арнайы дайындалған *«Тұңғыш тіл заңына 20 жыл»* және *«Тіл мәртебесі – ел мәртебесі»* атаулы стендтер мен кітап көрмесінде жақсы көрініс тапты. Естай Беркімбаев атындағы қалалық мәдениет сарайында болып өткен осы мерекеде жиырмаға тарта ұлт

өкілдері қазақ әндерін әуелетіп, оның салт-дәтүрі мен өнерін көрушіге паш етті. Бес адам: олардың ішінде Қоғамның Ертіс аудандық ұйымының төрағасы, оның өткен 4 съезінің делегаты, ҚР жазушылар одағының мүшесі **Мүбәрак Жаманбалинов**, Қоғамның Екібастұз қалалық ұйымының төрағасы, оның өткен 4 съезінің делегаты, ҚР журналистер одағының мүшесі **Жұмағали Қожабаев**, Қоғамның Шарбақты аудандық ұйымының төрағасы **Қаһарман Зағыт**, Павлодар мемлекеттік педагогикалық институтының бақылау және құжаттамалық қамтамасыз ету бөлімінің жетекшісі **Ульян Мақұл** және осы жолдардың авторы **Мұрат Әбдірахманов** облыс әкімінің алғыс хатымен және бағалы сыйлықтармен марапатталды. Қоғамның облыстық ұйымы төраға орынбасары **Тоғайбай Кентаев** ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі Тілдерді дамыту жөніндегі комитетінің алғас хатымен марапатталды.

Десек те, өлкеміздің тіл жанашырлары тіл мерекесінің алдағы уақытта жалғасын күткендей еді. Онысы – Ертістің Павлодар өңірінде «Қазақ тілі» қоғамдық Ұйымының өмірге келуі лайықты деңгейде аталып өте ме, жоқ па деген күмәнді сауал болатын. Мұндай күдіктің негізсіз емес екені де әр кезде байқалып қалып жүрді. Қаржысыз қоғамның қауқары неге жетеді дегендей... Уақыт – керуен. Сынаптай жылжып сындарлы шақ келгенде бұл істі кезінде Қазақстан Республикасы Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының іргесін академиктер Әбдуали Қайдар және Өмірзақ Айтбайұлы сынды ұлағатты, ұлтжанды азаматтармен бірлесе қаласқан, сол кезде ҚР Мәдениет және ақпарат вице-министрі болып тұрған шағында Қоғамның тұңғыш вице-президентіне сайланған өлкеміздің ер мінезді, намысшыл азаматының бірі - С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің ректоры, э.ғ.д., профессор **Ерлан Мұхтарұлы Арын** мырза қолға алып, аса жоғары деңгейде атқарып берді.

«Қазақ тілі» қоғамының 20 жылдығы 2010 жылғы наурыздың 17 күні С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде өткізілді. Осы мерейлі жылға арналған салтанатты Мерекенің бағдарламасы негізгі 3 бөлімнен жасалды, олар:

1. Қоғам белсенділері мен тіл жанашырларына қошемет көрсетіліп, марапаттау рәсімі өткізілді. Ұйымның 15 белсенді мүшесі, оның ішінде Қоғамның «Ертіс дидары» газетінің редакторы, ҚР жазушылар одағының мүшесі **Арман Қани**, Қоғамның Железинка аудандық ұйымының бұрынғы төрағасы **Мәті Бахтияров**, Лебяжье аудандық ұйымының бұрынғы төрағасы **Қабидолла Әлібаев**, Баянауыл аудандық ұйымының бұрынғы хатшысы **Қайрат Әбен**, Ақсу қалалық ұйымының бұрынғы төрағасы **Залмұқан Арынов**, Екібастұз қалалық ұйымының тұңғыш төрағасы **Серік Жақсыбаев**, Павлодар қалалық ұйымының тұңғыш төрағасы **Биеке Болатов** - Павлодар облыстық мәслихатының Құрмет

Грамотасымен; ПМУ профессорлары *Олжабай Жармакин, Амантай Құдабаев, Айтмұхамбет Тұрышев* және Қоғамның Баянауыл аудандық ұйымының бұрынғы төрағасы *Алпысбес Әділханов* - Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының «Алтын белгісімен»; ПМУ профессоры *Айман Зейнуллина* - ҚР мәдениет және ақпарат Министрінің Алғыс хатымен; Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымының төрағасы *Мұрат Әбдірахманов* пен ПМУ профессоры *Қуандық Жүсіпов* Павлодар облысы әкімінің «Облысқа сіңірген еңбегі үшін Белгісімен», Қоғамның Успенка аудандық ұйымының бұрынғы төрағасы *Сағидолла Бахралинов* Павлодар облысы әкімінің Алғыс хатымен марапатталды. Сонымен қатар «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымы өзінің белсенді 26 мүшесін Құттықтау хатпен және Мерейтойға арнап ішіне «Қоғам белестері» кітабы салынған папкалар табыс етіп, қошемет көрсетті. Университет басшылығы тарапынан кезінде Қоғамның облыстық ұйымын құрысу барысында оның зіл-батпан жүгін қара нардай бірлесе тартысқан, өнегелі істерімен ел жадында қалған тұлғалар Жәніс Марданов, Ермек Өтебаев, Тілеукен Еңсебаевтың зайыптары *Марданова Сұлхия Елеуқызы, Өтебаева Гүлжиян Уалиқызы және Еңсебаева Зейнет Қуантайқызына* шапан жабылып, бағалы сыйлықтар табыс етілді. Марапаттау рәсімінен соң университеттің студенттік филармониясының «Ертіс әуендері» ән-би ансамблі жиналғандарға тамаша концерт тарту етті.

Осы арада «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымына қашанда қолдау көрсетіп, көптеген игілікті істерді бірлесе атқарысуға мұрындық болып жүрген Облыстық тілдерді дамыту жөніндегі басқарма бастығы *Талғат Шәйкенұлы Әбілқасымов* мырзаны Қоғамның 20 жылдығын тойлау кезінде «Қазақстан Республикасының мәдениет қайраткері» атағы берілуімен шын жүректен құттықтап, өзі басқарып отырған ұжымның алдағы уақытта атқарылатын істері жемісті болсын деген тілек білдіреміз.

2. «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымының 20 жылдық тарихынан шынайы сыр шертетін естелік материалдардан құрастырылған «Қоғам белестері» атты кітаптың, Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының президенті, академик *Ө.Айтбайұлының* қазақ тілі проблемалары жөніндегі 4 томдық ғылыми еңбектерінің және филология ғылымдарының кандидаты, профессор *А.Ж. Құдабаев* құрастырған 43 томдық «Қазақ тілінің анталогиясы» атаулы топтаманың тұсау кесер рәсімдері өткізілді.

3. Салтанатты мереке университеттің «*Студенттер ауылы*» деп аталған киіз үйлерде жалғасып, қонақтарға мерекелік дастархан жайылып, алдағы Наурыздың дәстүрлі дәмі – «Наурыз көжесі» ұсынылды. Той тойға ұласып, қыз-бозбала Алтыбақанда тербеліп ән салып, Көкбар додасына қатысып, өнер көрсетті. Тойға келген зиялы қауым өкілдері – қадірлі

ақсақалдар мен аяулы бәйбішелер, университеттің ұлағатты ұстаздары ризашылығын білдіріп, қол жайысып, ақ тілегін айтып, ақ батасын берісті.

Осы мерейтойды көңілдегідей ұйымдастырып, оны өткізуді тікелей басқарған С.Торайғыров атындағы ПМУ-дың проректоры Роза Жұмабаевна Қадысова ханымға, ұйымдастыру-бақылау және кадрлық жұмыс департаментінің директоры Бағұстар Тұрсынұлы Сапаров, тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелер департаментінің директоры Нариман Бақтыбайұлы Әбілшайықов, ректордың көмекшісі Әлібек Юрьевич Мұсаев мырзаларға, университет филармониясының директоры Махамбетова Мәдина, студенттік театрдың режиссері, ҚР мәдениет қайраткері Бахтиярова Гүлбарам ханымдарға, «Студенттер ауылы» басшы азаматтарына және «Қоғам белестері» мен «Білгенге– маржан» атаулы кітаптарды жақсы талғам деңгейінде баспадан шығарған «Кереку» баспасының директоры Гүназ Ниетқызы Сейтахметова ханым басқарған ұжым қызметкерлері - Мәдина, Зәуреш, Алтынай есімді қарындастарымызға үлкен рахметімізді айтып, алдағы уақытта да еңбегінің жемісін көріп, мерейлері үстем болсын деген тілек білдіреміз.

Әрине, мұндай игілікті іс-шарларды облыс әкімі *Бақытжан Әбдірұлы Сағынтаев* мырзаның қолдауынсыз жүзеге асыру мүмкін емес екені анық. Аймақ басшысы туған тіліміз бен төл мәдениетімізді әрі қарай дамытуда азаматтық танытып, көптеген ауқымды істердің басы-қасынан көрініп жүр. Осыған орай Бәкеңе шынайы ризашалағымызды білдіріп, алдағы істері нәтижелі болсын деген тілек білдіреміз. Облыс әкімінің ұлттық тілімізді әрі қарай дамытып, өмірге енгізу ісін тікелей өз құзырына алып, өлке аумағында жүргізіліп жатқан келелі істердің көшбасшысы болуы аймағымызда - ана тіліміздің мәртебесінің үстем боларының берік кепілі деп білеміз.

Мұрат Мұсайбекұлы ӘБДІРАХМАНОВ,
«Қазақ тілі» қоғамы Павлодар
облысық ұйымының төрағасы